

ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2561

Situation and Outlook

วันศุกร์ที่ 1 มีนาคม 2562 เวลา 9.30 น.

ณ ห้องประชุม 521 อาคาร 5 ชั้น 2

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1

ความเคลื่อนไหวทางสังคม ในไตรมาส 4 และภาพรวม ปี 2561

ภาพรวม ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ และภาพรวมปี 2561

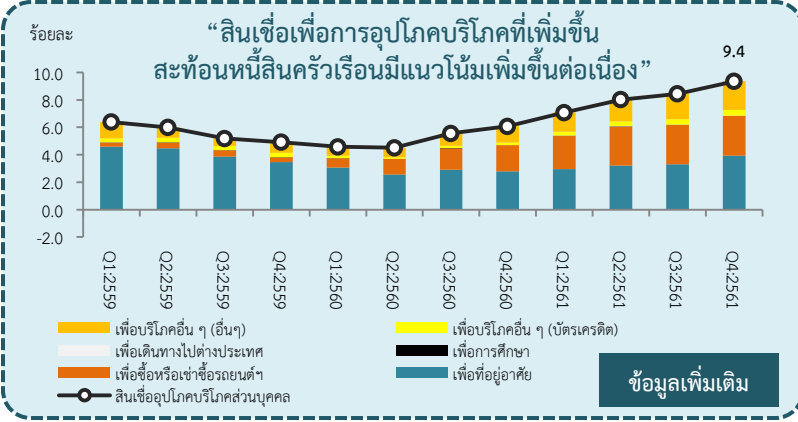

“ด้านคุณภาพคน ภาพรวมไตรมาสสี่ ใกล้เคียงกับช่วง 9 เดือนแรกของปี ขณะที่รวมทั้งปี 2561 ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน”

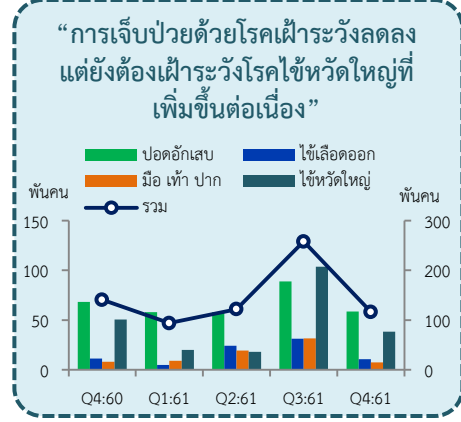
%YoY	2560	2561	Q1/61	Q2/61	Q3/61	Q4/61
การจ้างงาน	-0.6	1.1	-0.2	0.9	1.7	1.9
อัตราการว่างงาน	1.2	1.1	1.2	1.1	1.0	0.9
ค่าจ้างที่แท้จริง	-0.9	1.2	1.9	0.7	1.6	0.5
หนี้สินครัวเรือน	4.5	n.a.	5.2	5.7	5.9	n.a.
การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (พันคน)	575.3	590.0	93.7	121.9	258.1	116.2

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มา: กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ภาพรวม ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ และภาพรวมปี 2561

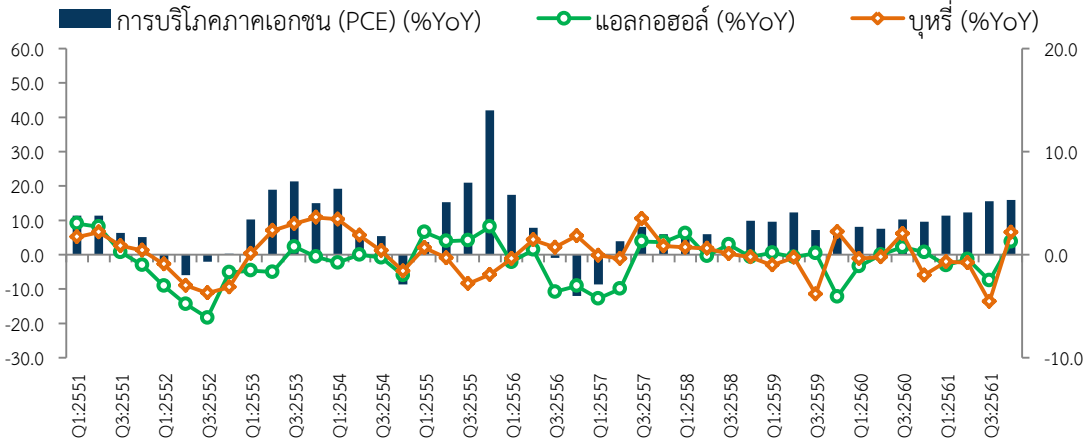

“ด้านความเป็นอยู่ ไตรมาสสี่การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และบุหรีจะปรับตัวเพิ่มขึ้น แต่รวมทั้งปี 2561 ยังคงลดลงจากปีก่อนหน้า”

%YoY	2560	2561	Q1/61	Q2/61	Q3/61	Q4/61
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	-0.3	-1.8	-3.1	-1.3	-7.5	3.7
บุหรี	-0.5	-3.0	-2.1	-2.4	-13.7	6.5
การบริโภคภาคเอกชน (PCE)	3.0	4.6	3.8	4.1	5.2	5.3

“ในไตรมาสสี่ พฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรีเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่การบริโภคภาคเอกชนขยายตัวต่อเนื่องจากไตรมาสที่ผ่านมา”

“รวมทั้งปี 2561 ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรียังคงลดลงร้อยละ 1.8 และร้อยละ 3.0 จากปี 2560”

ภาพรวม ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ และภาพรวมปี 2561

“ด้านความมั่นคง ในไตรมาสสี่การเกิดอุบัติเหตุทางบกปรับตัวลดลง ขณะที่การก่อคดีอาญาเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะคดียาเสพติด”

%YoY	2560	2561	Q1/61	Q2/61	Q3/61	Q4/61
การรับแจ้งอุบัติเหตุ	19.3	16.1	20.2	31.0	20.1	-1.9
มูลค่าความเสียหาย	-10.5	-11.8	-8.4	91.5	-14.6	-46.6
คดีอาญารวมรับแจ้ง	12.9	20.6	18.7	34.7	13.8	16.9
- ยาเสพติด	21.8	27.3	23.7	47.1	19.8	21.5
- คดีอาญาอื่น ๆ	-11.4	-4.5	0.1	-6.5	-9.1	-2.1
การรับเรื่องร้องเรียน	2.1	-14.9	-3.4	-32.7	-3.9	-14.8

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

“รวมทั้งปี 2561

- ✓ คดีอาญารวมมีการรับแจ้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.6 โดยคดียาเสพติด เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.3 (สัดส่วนร้อยละ 83.4)
- ✓ การรับแจ้งการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.1 ขณะที่มูลค่าความเสียหายลดลงร้อยละ 15.6
- ✓ การรับเรื่องร้องเรียนสินค้าและบริการลดลงร้อยละ 14.9 จากปี 2560

ประเด็นเฝ้าระวัง ในระยะต่อไป

- สภาพอากาศที่แปรปรวน และราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มลดลง
- ความผันผวนของเศรษฐกิจโลกในปี 2562 และความไม่แน่นอนจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน
- ความต้องการแรงงานที่เพิ่มขึ้นจากการลงทุนโครงการขนาดใหญ่
- การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- การเร่งส่งเสริมการสร้างหลักประกันให้กับกลุ่มแรงงานนอกระบบ

- หนี้สินครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในช่วงขาขึ้น ซึ่งหากมีปัจจัยมากระทบต่อการหารายได้ของครัวเรือน จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือน
- แนวโน้มการขยายตัวของยอดค้างชำระเกิน 3 เดือน
- การก่อหนี้ประเภทการบริโภคอื่นๆ ที่เพิ่มเร็วขึ้น

- คาดการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่
- การเจ็บป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคไม่ติดต่อ (NCDs)

- การเกิดนักสูบและนักดื่มหน้าใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน และกลุ่มผู้หญิง
- อันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าและควันทับหัตถ์มือสองซึ่งส่งผลกระทบต่อตัวผู้สูบเองและคนรอบข้าง

2

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ ในไตรมาส 4 และภาพรวม ปี 2561

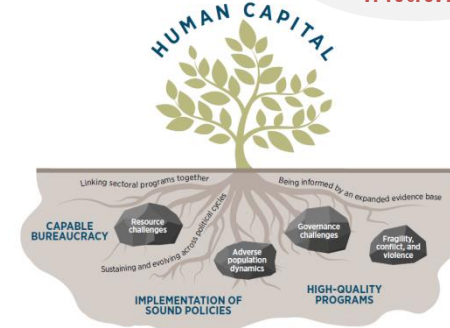
การพัฒนาทุนมนุษย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพของแรงงานในอนาคต

ดัชนีทุนมนุษย์ ปี 2018

Indicator	ทั่วโลก	สิงคโปร์	เวียดนาม	มาเลเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	กัมพูชา	เมียนมา	สปป.ลาว
HCI Component 1: Survival										
Probability of Survival to Age 5	0.97	1.0	0.98	0.99	0.99	0.97	0.97	0.97	0.95	0.94
HCI Component 2: School										
Expected Years of School	11.2	13.9	12.3	12.2	12.4	12.8	12.3	9.5	9.9	10.8
Harmonized Test Scores	431	581	519	468	436	409	403	452	425	368
Learning-adjusted years of school		12.9	10.2	9.1	8.6	8.4	7.9	6.9	6.7	6.4
HCI Component 3: Health										
Survival Rate from Age 15-60	0.85	0.95	0.88	0.88	0.85	0.80	0.83	0.83	0.81	0.81
Fraction of Children Under 5 Not Stunted	0.77	-	0.75	0.79	0.89	0.67	0.66	0.68	0.71	0.67
Human Capital Index (HCI)	0.57	0.88	0.67	0.62	0.60	0.55	0.53	0.49	0.47	0.45

ที่มา: ธนาคารโลก (THE HUMAN CAPITAL PROJECT), 2018

สถานการณ์
ทางสังคม

อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุและโรคไม่ติดต่อ
เรื้อรังต่อประชากรแสนคน

ประเทศ	อุบัติเหตุ	โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
กัมพูชา	17.8	380.03
อินโดนีเซีย	12.2	522.79
สปป.ลาว	16.6	417.28
มาเลเซีย	23.6	363.61
เมียนมา	19.9	551.39
ฟิลิปปินส์	12.3	432.04
สิงคโปร์	2.8	371.75
ไทย	32.7	579.55
เวียดนาม	26.4	448.35

ที่มา: องค์การอนามัยโลก (Global Status Report on Road Safety 2018) และ (Non communicable Diseases Country Profiles 2018)

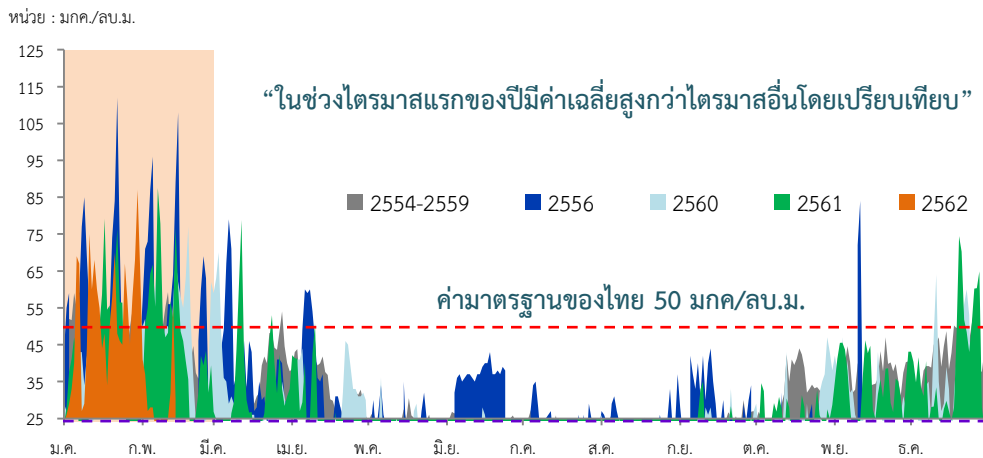
รัฐต้องมุ่งมันและแก้ไขปัญหาหมลพิษฝุ่น อย่างต่อเนื่อง

สถานการณ์
ทางสังคม

ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)

- มีผลต่อสุขภาพจากการเข้าสู่ปอดโดยตรง เป็นศูนย์กลางให้สารพิษต่างๆ เข้าไปในส่วนลึก ร่างกาย เช่น สารก่อมะเร็ง สารโลหะหนัก ฯลฯ
- ในปี 2556 WHO ได้กำหนดให้ PM2.5 อยู่ในกลุ่มของสารก่อมะเร็ง และเป็นสาเหตุให้ 1 ใน 8 ของประชากรโลกเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ที่เกินค่า 25 มกค./ลบ.ม.)

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

แหล่งที่มาของฝุ่น PM2.5 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ)

ไอเสียดีเซล	26.4%	โรงงาน	5.1%
การเผาชีวมวล	24.6%	ดิน	6.0%
ฝุ่นทุติยภูมิ	20.7%	อื่นๆ	17.2%

การดำเนินการของภาครัฐอย่างมุ่งมั่นและต่อเนื่อง

- การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในช่วงที่มีปริมาณฝุ่นละอองสูง เช่น ฝุ่นละว้างและแจ้งเตือนช่องทางต่าง ๆ การฉีดพ่นละอองน้ำ การปฏิบัติการฝนหลวง เป็นต้น
- การแก้ไขมลพิษฝุ่นถาวร เช่น การลดมลพิษฝุ่นจากภาคขนส่ง การลดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเผาไหม้ การลดมลพิษฝุ่นจากภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น
- การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและมีเจ้าภาพรับผิดชอบแก้ไขปัญหาฝุ่นอย่างบูรณาการ รวมทั้งความร่วมมือระดับภูมิภาค

“ทุกคนต้องร่วมกับรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา ตระหนักรู้ ปฏิบัติตามกฎระเบียบและมีจิตสำนึกในการลดการสร้างปริมาณฝุ่น”

3

บทความ

“ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย”

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย

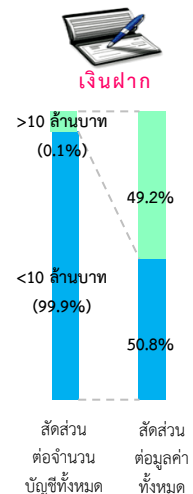
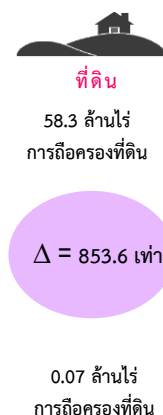
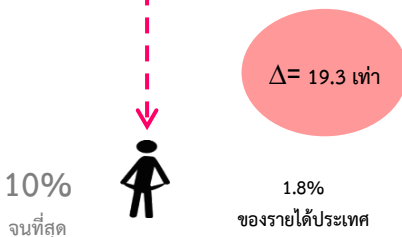
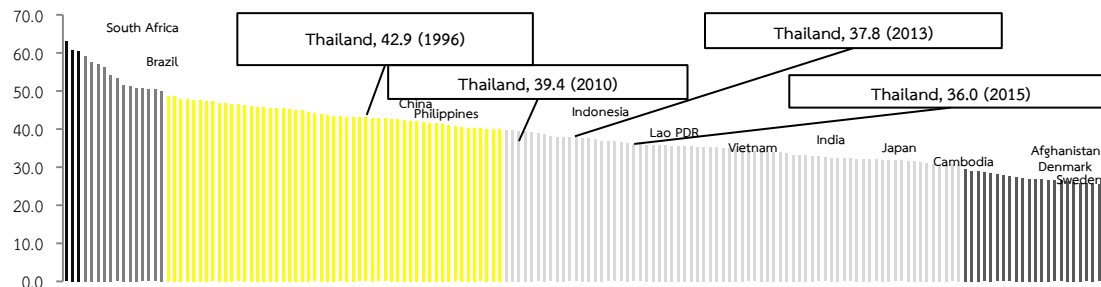
บทความ

ความเหลื่อมล้ำทางรายได้มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น
แต่ยังคงอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศใน
ภูมิภาค

สินทรัพย์ทางการเงินและการถือครองที่ดินกระจุก
ตัวอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย

ผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ แต่มี
ภาระหนี้คิดเป็นสัดส่วนสูงกว่าครัวเรือนรายได้สูง
มาก โดยภาระในการชำระหนี้สูงกว่าครัวเรือนที่
มีรายได้สูงถึง 2 เท่า แต่โอกาสในการกู้ยืมของ
คนในชนบท มีน้อยกว่าคนเมือง

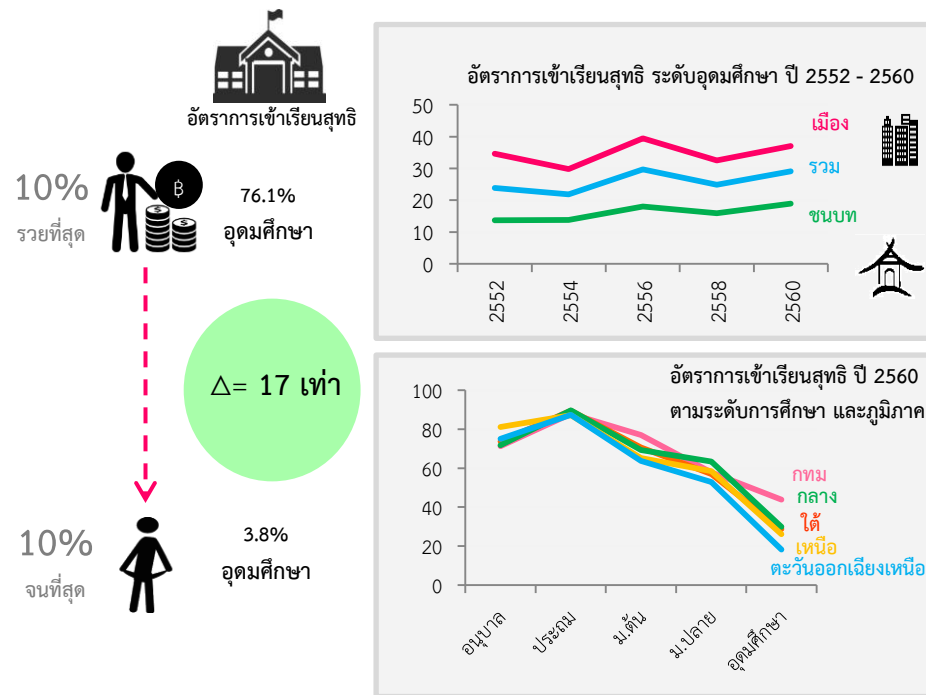
สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ของไทยและต่างประเทศ

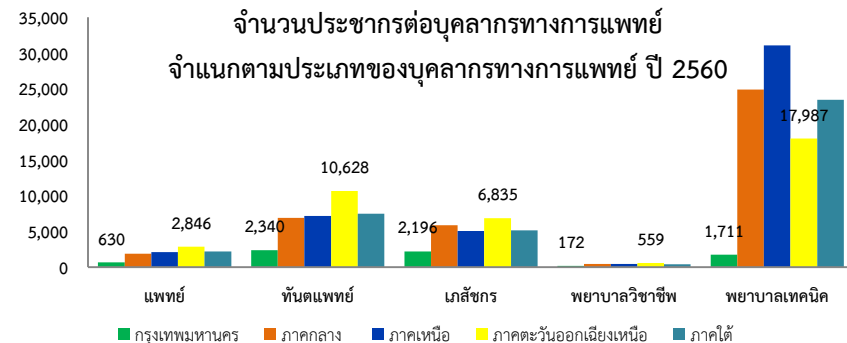
สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย

บทความ

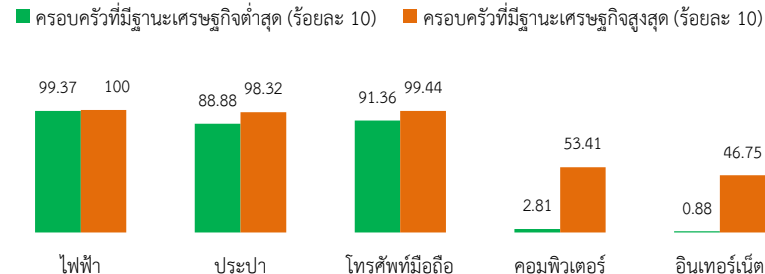
การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษายังมีความเหลื่อมล้ำทั้งมิติพื้นที่และรายได้

ทรัพยากรทางการแพทย์มีความแตกต่างระหว่างกรุงเทพฯ และภูมิภาค

การเข้าถึงคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตยังคงมีความเหลื่อมล้ำสูง

สาเหตุของความเหลื่อมล้ำ

บทความ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ยังคงเอื้อ
ประโยชน์ให้กับเจ้าของทุน
มากกว่าแรงงาน

โครงสร้างทางภาษีไม่
สนับสนุนการกระจาย
รายได้อย่างเป็นธรรม

โอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนและ
บริการทางการเงินของคนใน
ชนบทและผู้มีรายได้น้อยยังมี
อยู่อย่างจำกัด

การกระจายตัวของทรัพยากรที่
ไม่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิด
ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง
บริการพื้นฐานของรัฐ

การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
ยังมีความเหลื่อมล้ำส่งผลกระทบ
ต่อโอกาสทางเศรษฐกิจและการ
เลื่อนชั้นทางสังคม

นโยบายแก้ไขปัญหาคาความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่ผ่านมา

บทความ

ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้มีความสมดุลมากขึ้น

ปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ ปัจจุบันอัตราค่าจ้างอยู่ที่ 308-330 บาท/วัน

พัฒนาปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร บริหารจัดการพื้นที่การเกษตร ตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก ปรับพื้นที่การเกษตรตามความเหมาะสม และพัฒนาเป็น Smart Farmer

จัดสรรที่ดินทำกิน ตามนโยบายของ คทช. จัดสรรที่ดินไปแล้ว 329,772 ไร่ ใน 61 จังหวัด

ปรับโครงสร้างภาษีเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

จัดเก็บภาษีจากฐานสินทรัพย์เพิ่มขึ้น โดยการออกกฎหมาย ดังนี้

พ.ร.บ. ภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558 กำหนดให้ผู้รับมรดกต้องเสียภาษี ในกรณีที่มีมูลค่าเกิน 100 ลบ.

- บุคคลธรรมดา ภาษี 10% ในส่วนเกิน 100 ลบ.
- บุพการี/ผู้สืบสันดาน ภาษี 5% ในส่วนที่เสียภาษี

(ร่าง) พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ใช้จัดเก็บแทนภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ จัดเก็บในอัตราก้าวหน้าตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยการประเมินของกรมธนารักษ์ทุก 4 ปี

ขยายโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและบริการทางการเงินของผู้มีรายได้น้อย

โครงการแก้ไขปัญหานี้มีกรอบนโยบายอย่างบูรณาการและยั่งยืน ประกอบด้วย 5 แนวทาง

1. จัดการเจ้าหนี้ในระบบ มี พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560
2. โกล่เกลี่ยประนอมหนี้ทุกจังหวัด
3. ให้สินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัด กำกับโดยสินเชื่อพิโกไฟแนนซ์ และจัดตั้งหน่วยแก้หนี้ในระบบ ภายในธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส.
4. มีฐานข้อมูลหนี้ในระบบ ให้สินเชื่อ 3.2 แสนคน วงเงินสินเชื่อ 14,340 ลบ.
5. พัฒนาผู้ผ่านกลไกคณะกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการหารายได้ของผู้หนี้นอกระบบ

ดำเนินนโยบายการคลังด้านรายจ่ายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ให้เงินอุดหนุนแก่เด็กแรกเกิดในครัวเรือนยากจน รายละ 400 บาท/คน/เดือน เป็นเวลา 12 เดือน และเพิ่มเงินอุดหนุน รายละ 600 บาท/เดือน ในปี 2561

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ช่วยเหลือแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาสทั้งในและนอกระบบการศึกษา

โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้มีรายได้น้อย พัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ และคนพิการ ส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่ พร้อมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จำเป็น

โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มุ่งเน้นการจัดมาตรการพิเศษให้กับกลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อยและยากจน

แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

มาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุก เพิ่มโอกาสในการต่อสู้คดีของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย มีดังนี้

กองทุนยุติธรรม : เพื่อเป็นแหล่งทุนสำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราว การช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ใช้เครื่องมือติดตามตัว ติดตามความเคลื่อนไหว ในการปล่อยชั่วคราว เป็นนวัตกรรมการควบคุมความประพฤติ ที่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดได้ดำเนินชีวิตกับครอบครัว ในระหว่างการพิจารณาคดี

การพัฒนาวัฒนธรรมการปล่อยชั่วคราว โดยใช้ระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในการปล่อยชั่วคราว เปลี่ยนจากการใช้เงินเพื่อประกันตัว เป็นการประเมินความเสี่ยงในการหลบหนี รวมทั้งช่วยลดช่องว่างของความไม่เสมอภาค และความไม่เป็นธรรมด้วยการชดเชยค่าเสียหาย

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

บทความ

เร่งรัดการจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการเพื่อพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคมอันเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาคความยากจนและลดปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างบูรณาการ

บูรณาการฐานข้อมูลด้านความยากจนและนำมาใช้ในการช่วยเหลือประชากรกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงอย่างเป็นรูปธรรม

ปรับปรุงปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย กฎ ระเบียบให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม มีการแบ่งผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่สมดุลมากขึ้น

เพิ่มการจัดเก็บภาษีจากฐานทรัพย์สิน และปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เพิ่มมาตรการในการยกระดับรายได้ โดยเฉพาะในประชากรกลุ่มเป้าหมายร้อยละ 40 ที่มีรายได้น้อยที่สุด

เพิ่มมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในกระบวนการยุติธรรม

ขอขอบคุณ

Download เอกสาร :

<http://social.nesdb.go.th/social/Default.aspx?tabid=127&articleType=CategoryView&categoryId=4>

